

ต้นทุนและผลตอบแทนของการสานกระติบข้าวบ้านสบจาง

ตำบลนาสัก อำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง

COSTS AND RETURN OF RICE BASKET WEAVE OF BAN SOP CHANG

TAMBON NASAK AMPHOE MAE MOH LAMPANG PROVINCE

อนงค์วรรณ อุประดิษฐ์¹, จิรนนท์ บุพพณสมัย², วราพร กลิ่นประสาธ³Anongwan Upradit¹, Jiranun Buppunhasamai², Waraporn Khinprasat³

(Received: February 22, 2022 ; Revised: May 26, 2022 ; Accepted: July 6, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการสานกระติบข้าวบ้านสบจาง ตำบลนาสัก อำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง และ 2) วิเคราะห์โครงสร้างต้นทุน และผลตอบแทนของการสานกระติบข้าวบ้านสบจาง ตำบลนาสัก อำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งทำการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มจักสานบ้านสบจาง ตำบลนาสัก อำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง จำนวน 15 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ไขว้วิถีสถิติเชิงพรรณนาโดยวิเคราะห์ต้นทุน รายได้จากการจำหน่าย กำไรขั้นต้นและจุดคุ้มทุน ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนของการทำกระติบข้าวต่อหน่วยเท่ากับ 111.23 บาท ประกอบด้วย วัสดุ 5.53 บาท ต่อหน่วย คิดเป็นร้อยละ 4.97 ค่าแรงงาน 105 บาทต่อหน่วย คิดเป็นร้อยละ 94.40 ค่าใช้จ่ายการผลิต 0.70 บาทต่อหน่วย คิดเป็นร้อยละ 0.63 โดยรายได้จากการจำหน่ายต่อวัน 450 บาท มีต้นทุนการทำต่อวัน 333.69 บาท คิดเป็นกำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายต่อวัน 116.31 บาท มีจุดคุ้มทุนต่อวัน 7.98 บาท รายได้จากการจำหน่ายกระติบข้าวต่อเดือน 13,500 บาท มีต้นทุนการทำต่อเดือน 10,010.70 บาท คิดเป็นกำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายต่อเดือน 3,489.30 บาท มีจุดคุ้มทุนต่อเดือน

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรบัญชีบัณฑิต วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง

Instructor, Bachelor of Accountancy Program, Lampang Inter-tech College, Lampang.

e-mail: pont_an@hotmail.com

² อาจารย์ประจำหลักสูตรบัญชีบัณฑิต วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง

Instructor, Bachelor of Accountancy Program, Lampang Inter-tech College, Lampang.

e-mail: Joy_jaaaaa@hotmail.com

³ อาจารย์ประจำหลักสูตรบัญชีบัณฑิต วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง

Instructor, Bachelor of Accountancy Program, Lampang Inter-tech College, Lampang.

e-mail: wararawa1@hotmail.com

239.42 บาท และรายได้จากการจำหน่ายกระบุงข้าวต่อปี 40,500บาท มีต้นทุนการทำต่อปี 30,032.10 บาท คิดเป็นกำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายต่อปี เท่ากับ 10,467.90 บาท มีจุดคุ้มทุนต่อปี 718.27 บาท

คำสำคัญ : ต้นทุน ผลตอบแทน การสานกระบุงข้าว

Abstract

The purposes of this study were: (1) to investigate costs and return of rice basket weave of Ban Sop Chang, Tambon Nasak, Amphoe Mae Moh, Lampang Province, and (2) to analyze the structure of costs and return of rice basket weave of Ban Sop Chang, Tambon Nasak, Amphoe Mae Moh, Lampang Province. This study used a survey approach. The sample was 15 makers of rice basket weave of Ban Sop Chang, Tambon Nasak, Amphoe Mae Moh, Lampang Province. The instrument was structured interviewing questionnaires. Data were analyzed by using descriptive statistics including cost analysis, sales income, gross profit, and breakeven point. The results showed that cost per unit of rice basket weave was 111.23 bahts consisting of raw materials 5.53 bahts per unit or 4.97 percent, labor cost of 105 bahts per unit or 94.40 percent, manufacturing overhead cost of 0.70 bahts per unit or 0.63 percent. Income from sales of rice basket weave per day was 450 Baht, cost of rice basket weave per day 333.69 bahts, gross profit per day was 116.31 bahts, and breakeven point per day was 7.98 bahts. Income from sales of rice basket weave per month was 13,500 bahts, cost of rice basket weave per month 10,010.70 Baht, gross profit per month was 3,489.30 Baht, and breakeven point per month was 239.42 Baht. Income from sales of rice basket weave per year was 40,500 Baht, cost of rice basket weave per year was 29,843.10 bahts, gross profit per year 10,467.90 bahts, and breakeven point per year was 718.27 bahts.

Keywords : Cost, Return, Rice basket weave

บทนำ

เครื่องจักสานเป็นเครื่องใช้ของคนไทย ที่มีใช้กันทั่วไปแทบทุกครัวเรือนมาตั้งแต่สมัยโบราณ เครื่องจักสานที่ผลิตขึ้นในภาคต่างๆ นั้นมักใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นที่แตกต่างกันไป โดยสร้างรูปทรงของสิ่งนั้นตามความประสงค์ในการใช้สอยทำให้เครื่องจักสานที่สร้างขึ้นเป็นรูปแบบที่แตกต่างกันไปตาม

ประเภทของวัตถุดิบ ประโยชน์ใช้สอย สภาพการดำรงชีวิตและสภาพภูมิศาสตร์ ความนิยมตามชนบประเพณี ความเชื่อ ศาสนาและวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น สิ่งเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เครื่องจักสานแต่ละภาคแต่ละท้องถิ่นของไทยมีรูปแบบแตกต่างกันไปอย่างน่าสนใจ ไม่ว่าจะเป็นด้วยวิธีการสอดขัดและสานกันของวัตถุดิบที่เป็นเส้น เป็นริ้ว โดยวัตถุดิบจากธรรมชาติที่นำมาใช้ทำเครื่องจักสานของไทยมีมากมายหลายชนิด (สมปอง เพ็งจันทร์, 2564) โดยเฉพาะภาคเหนือซึ่งเป็นดินแดนที่มีศิลปวัฒนธรรมเฉพาะถิ่นเป็นของตนเองทั้งภาษาพูด ขนบธรรมเนียมประเพณีและเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ทำให้เครื่องจักสานในภาคเหนือมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างไปจากภาคอื่น นอกจากนี้ภาคเหนือยังมีวัตถุดิบหลายชนิดที่นำมาทำเครื่องจักสานได้ เช่น กก แห้ง ใบลาน และไม้ไผ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม้ไผ่ซึ่งมีหลายชนิดที่ใช้ทำเครื่องจักสานได้ดี เนื่องจากไม้ไผ่เป็นพืชโตเร็ว สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ภายในไม่กี่ปีหลังการเพาะปลูก โดยเฉพาะส่วนของลำ เนื่องจากไม้ไผ่มีความแข็งแรงและยืดหยุ่นที่เหนือกว่าวัสดุสังเคราะห์หลายชนิด จึงนิยมนำไม้ไผ่มาใช้ก่อสร้างอาคารบ้านเรือน รวมถึงเครื่องเรือนเครื่องใช้อุปกรณ์ตกแต่งภายในบ้านและงานฝีมือต่างๆ โดยจะนำส่วนลำต้นมาใช้จักเป็นตอกสำหรับสานเป็นภาชนะ เช่น ตะกร้า กระจาด ตะเกียบ กระติบ เป็นต้น (มูลนิธิสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน, 2564) ในปัจจุบันเราสามารถนำไม้ไผ่มาจักสานทำเป็นอาชีพหารายได้ให้แก่ครอบครัว และยังเป็นงานที่เราส่งออกไปขายอยู่นอกประเทศ สำหรับคนไทยเราแล้วงานที่ใช้ฝีมือถือว่าเป็นงานที่ประณีตละเอียดและสวยงามมาก (กมลทิพย์ เรารัตน์, 2564)

จังหวัดลำปางเป็นจังหวัดหนึ่งทางภาคเหนือที่มีการนำไม้ไผ่มาใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลายทั้งในครัวเรือนและอุตสาหกรรม ไม้ไผ่ที่พบมากในจังหวัดลำปาง คือ ไม้ไผ่ขาง (*Dendrocalamus strictus* (Roxb.) Nees) ไม้ไผ่บง (*Bambusa natus* Wall) และไม้ไผ่รวก (*Thyrsostachys siamensis* Gamble) อีกทั้งพบว่าในพื้นที่จังหวัดลำปางมีโรงงานที่แปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่จำนวนมาก เช่น โรงงานผลิตตะเกียบ ไม้เสียบอาหาร ไม้จิ้มฟันและก้านธูป จากงานวิจัยของ ชาลิตา นามมะกุณา สันติ สุขสะอาด และ วุฒิพล หัวเมืองแก้ว (2552) จะเห็นได้ว่าไม้ไผ่เป็นวัตถุดิบและสินค้าที่สำคัญทางเศรษฐกิจของจังหวัดลำปาง ไม้ไผ่เกิดขึ้นตามธรรมชาติเป็นจำนวนมากในหลายพื้นที่ของจังหวัดลำปาง โดยเฉพาะบ้านสบจาง ตำบลนาสัก อำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง เนื่องจากมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง ภูเขาและเป็นป่าค่อนข้างทึบ อุดมสมบูรณ์ จากการลงพื้นที่พบว่าคนในหมู่บ้านส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมและได้มีการรวมกลุ่มทำการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่เป็นอาชีพเสริมเป็นกลุ่มจักสานที่มีการสืบทอดภูมิปัญญามาจากบรรพบุรุษ รุ่นปู่ย่าตายาย เริ่มแรกเป็นการสานเพื่อใช้ในครัวเรือนต่อมาได้มีการสานกระติบข้าวเพิ่มมากขึ้นจึงมีการแลกเปลี่ยนซื้อขายในหมู่บ้านและเริ่มส่งขายตามหมู่บ้านใกล้เคียง ปัจจุบันมีพ่อค้าจากทั้งภายในและนอกหมู่บ้านเข้ามารับซื้อกระติบข้าวในหมู่บ้านเพื่อนำไปจำหน่าย ทำให้เกษตรกรมีรายได้เสริมเพิ่มขึ้น แต่เนื่องจากสมาชิกในกลุ่มมีอายุสูงวัย การแปรรูปอยู่ในวงจำกัดไม่มีรูปแบบและการพัฒนาต่อยอดทำให้การสานกระติบข้าวและผลิตภัณฑ์จากการแปรรูปไม้ไผ่ชนิดอื่นๆ กำลังจะหายไปเพราะขาดการสืบทอดของภูมิปัญญา จากการสอบถาม

ข้อมูลจากทางกลุ่มพบว่า วัตถุดิบหรือไม้ไผ่ที่มีอยู่ในพื้นที่เป็นทรัพยากรทางธรรมชาติที่สามารถนำมาใช้ได้อย่างไม่หมดสิ้นและมีจำนวนมาก หากไม่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ก็น่าเสียดายนอกจากนี้การที่สมาชิกของกลุ่มไม่มีการบันทึกต้นทุนการผลิตและรายได้จากการขาย ราคาของผลิตภัณฑ์ถูกกำหนดขึ้นมาจากไม่ได้ใช้หลักการใดๆ เมื่อไม่มีการจดบันทึกบัญชีจึงทำให้ไม่ทราบว่าได้กำไรหรือขาดทุนเท่าไร และการที่ยังไม่ทราบแน่ชัดว่าในการผลิตนั้นมีต้นทุนและผลตอบแทนเป็นอย่างไร คำนวณหรือไม่ ซึ่งจำเป็นต้องมีแนวคิดของการคำนวณโดยต้นทุนรวมของการผลิตทั้งต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปร รายได้จากการจำหน่ายผลิต และคำนวณผลตอบแทนได้เป็นกำไร นอกจากนั้นต้องวิเคราะห์อัตรากำไรสุทธิของการผลิตออกมาด้วย หากค่าที่คำนวณได้สูงจะแสดงว่าความสามารถของการดำเนินงานและผลิตของกลุ่มมีคุณภาพมากทำให้สามารถทำกำไรได้ดี เพื่อจะได้นำไปประโยชน์ในการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม

ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนที่แท้จริงและนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์โครงสร้างต้นทุนและผลตอบแทนของการสานกระติบข้าวบ้านสบจางว่ามีความเหมาะสมเพียงใด รวมถึงหากมีแนวทางที่ดีในการผลิตควรเป็นอย่างไร ทำให้คณะผู้วิจัยอยากศึกษาด้านต้นทุนและผลตอบแทนของการสานกระติบข้าวบ้านสบจาง ตำบลนาสัก อำเภอมะเมาะ จังหวัดลำปาง ซึ่งยังเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความจำเป็นและใช้วัตถุดิบภายในพื้นที่เป็นหลักเพื่อเป็นข้อมูลในการลดต้นทุน เพิ่มรายได้ อันนำไปสู่คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของกลุ่มและเป็นแหล่งสร้างอาชีพให้คนในท้องถิ่นสืบต่อไป ให้สามารถลดต้นทุนการผลิตต่ำได้ผลผลิตสูงขึ้น อันก่อให้เกิดรายได้ให้กับกลุ่มสานกระติบข้าวบ้านสบจางได้มากขึ้น อีกทั้งผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการสนับสนุนและส่งเสริมจากภาครัฐให้กับกลุ่มสานกระติบข้าวบ้านสบจางและนำไปสู่ความยั่งยืนของเศรษฐกิจชุมชนได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาด้านต้นทุนและผลตอบแทนการสานกระติบข้าวบ้านสบจาง ตำบลนาสัก อำเภอมะเมาะ จังหวัดลำปาง
2. วิเคราะห์โครงสร้างต้นทุนและผลตอบแทนของการสานกระติบข้าวบ้านสบจาง ตำบลนาสัก อำเภอมะเมาะ จังหวัดลำปาง

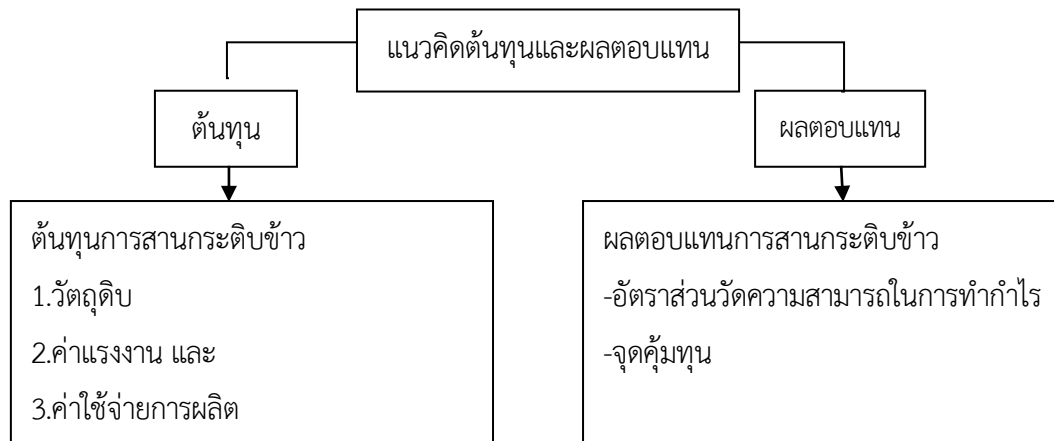
กรอบแนวคิดงานวิจัย

การวิจัยด้านต้นทุนและผลตอบแทนของการสานกระติบข้าวบ้านสบจาง ตำบลนาสัก อำเภอมะเมาะ จังหวัดลำปาง คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากเอกสารแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องคือ

1. แนวคิดต้นทุนสินค้าตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 2 เรื่อง สินค้าคงเหลือ (Federation of Accounting Professions, 2022) ที่ได้ประกาศใช้ โดยกิจการต้องเริ่มถือปฏิบัติในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2562 เป็นต้นไป สินค้าคงเหลือหมายถึง สินทรัพย์ซึ่ง มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้ 1) ถือไว้เพื่อขายตามลักษณะการประกอบธุรกิจตามปกติของกิจการ 2) อยู่ในระหว่างกระบวนการผลิตเพื่อให้เป็นสินค้าสำเร็จรูปเพื่อขาย หรือ 3) อยู่ในรูปของวัตถุดิบหรือวัสดุที่มีไว้เพื่อใช้ในกระบวนการผลิตสินค้า

หรือให้บริการ โดยต้นทุนของสินค้าคงเหลือ (ราคาทุน) ประกอบด้วย 1) ต้นทุนในการซื้อ เช่น ราคาซื้อ ค่าขนส่ง วัตถุดิบ 2) ต้นทุนแปลงสภาพ เช่น ค่าแรงงานทางตรง ค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่ ค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปร และ 3) ต้นทุนอื่นๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อให้สินค้าคงเหลือนั้นอยู่ในสถานที่และอยู่ในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

2. แนวคิดเกี่ยวกับต้นทุน ของ Makcharoen, L. (2017) และแนวคิดเกี่ยวกับผลตอบแทน ของ Orapin, D. (2014) รายละเอียดแสดงได้ดังนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการสานกระติบข้าว ดำเนินการวิจัยระหว่างเดือนมิถุนายน 2564 ถึง เดือน ธันวาคม 2564 พื้นที่วิจัยได้แก่ บ้านสบจาง ตำบลนาสัก อำเภอมะเมาะ จังหวัดลำปาง วิธีการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยรูปแบบการวิจัย ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูลตลอดจนสถิติที่ใช้ในงานวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ได้แก่ กลุ่มจักสานบ้านสบจาง ตำบลนาสัก อำเภอมะเมาะ จังหวัดลำปาง จำนวนทั้งหมด 15 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth interview) ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ที่กำหนดคำถามในการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้าซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มการสานกระติบข้าวบ้านสบจาง ตำบลนาสัก อำเภอมะเมาะ จังหวัดลำปาง สามารถเสนอความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ไม่มีการชี้นำคำตอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงมากที่สุดและเพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสัมภาษณ์กลุ่ม

จักสาน โดยแบบสัมภาษณ์ได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสานกระติบข้าว ความรู้และเทคนิคในการสานกระติบข้าว ช่องทางในการจำหน่าย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการสานกระติบข้าว

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับผลตอบแทนการสานกระติบข้าว

ส่วนที่ 4 ปัญหาหรือข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดย 1) ศึกษาจากเอกสาร วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและขอคำปรึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 2) นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างไปทดลองใช้กับผู้ประกอบการที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 ราย และทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ 3) ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตัวเองหลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์มาตรวจสอบเรียงเรียงและจัดลำดับเนื้อหาที่ต้องการตามวัตถุประสงค์ที่ศึกษา นำมาเขียนบรรยายตามประเด็นและนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา วิเคราะห์เนื้อหาความรู้

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ โดยหาค่าร้อยละและนำเสนอข้อมูลในลักษณะบรรยายผล

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการสานกระติบข้าว ใช้แนวคิดและสูตรการคำนวณ ดังนี้ ต้นทุนการสานกระติบข้าวประกอบด้วย วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ค่าแรงงานการผลิต และค่าใช้จ่ายการผลิต

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับผลตอบแทนการสานกระติบข้าว ใช้แนวคิดและสูตรการคำนวณดังนี้

3.1 อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios)

คณะผู้วิจัยทำการคำนวณอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios) โดยใช้อัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขาย ซึ่งสมรรถนะที่จะคำนวณได้จาก

$$\text{อัตรากำไรขั้นต้น (\%)} = \frac{\text{กำไรขั้นต้น}}{\text{ยอดขายสุทธิ}}$$

3.2 จุดคุ้มทุน (Break-Even Point Analysis) ซึ่งสมรรถนะที่จะคำนวณได้จาก

$$\text{จุดคุ้มทุน (บาท)} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่}}{\text{อัตรากำไรส่วนเกิน}}$$

$$\text{โดยที่ อัตรากำไรส่วนเกิน} = \frac{\text{ยอดขาย} - \text{ต้นทุนผันแปร}}{\text{ยอดขาย}}$$

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีอายุ ส่วนใหญ่ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มีสถานภาพสมรส จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 93.33 และสถานภาพโสดจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ตามลำดับ มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีประสบการณ์ในการสานกระติบข้าว ระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ระหว่าง 1-5 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ตามลำดับ มีความรู้และเทคนิคการสานกระติบข้าวจากบรรพบุรุษ 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และมีช่องทางในการจำหน่าย โดยการจำหน่ายด้วยตนเอง ทั้งจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ส่วนที่ 2 ต้นทุนการสานกระติบข้าว

ต้นทุนการสานกระติบข้าว ประกอบด้วยวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิต ดังนี้

1. วัตถุดิบ (Materials)

วัตถุดิบ ประกอบด้วย ไม้ไผ่ ด้าย แสดงรายละเอียดได้ดังนี้

- ไม้ไผ่ 1 ลำ ราคาลำละ 16 บาท ผลิตสานกระติบข้าวได้จำนวน 3 อัน ต้นทุนต่อหน่วย คิดเป็นเงิน 5.33 บาท
- ด้าย ราคาม้วนละ 10 บาท ผลิตกระติบข้าวได้จำนวน 50 อัน ต้นทุนต่อหน่วย คิดเป็นเงิน 0.20 บาท

จะเห็นว่า ต้นทุนต่อหน่วยของวัตถุดิบทางตรงในการสานกระติบข้าว คิดเป็นเงิน 5.53 บาท โดยคิดเป็นต่อวันได้เท่ากับ 16.59 บาท (5.53×3 กระติบ) ต่อเดือนได้เท่ากับ 497.70 บาท (5.53×90 กระติบ) และต่อปีได้เท่ากับ 1,493.10 บาท (5.53×270 กระติบ)

2. ค่าแรง (Labor)

จากการสัมภาษณ์ผู้สานกระติบข้าว พบว่า ผู้สานกระติบข้าว 1 คน สามารถสานกระติบข้าว ได้จำนวน 3 ใบ โดยคณะผู้วิจัยใช้อัตราค่าแรงงานขั้นต่ำตามประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ 10) (กระทรวงแรงงาน, 2563) ซึ่งกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของจังหวัดลำปางอยู่ที่ 315 บาท ทำให้เกิดต้นทุนค่าแรงต่อการสานกระติบข้าว 1 ใบ คิดเป็นเงินเท่ากับ 105 บาท ($315/3$) โดยคิดเป็นต่อวันได้เท่ากับ 315 บาท (105×3 กระติบ) ต่อเดือนได้เท่ากับ 9,450 บาท (105×90 กระติบ) และต่อปีได้เท่ากับ 28,350 บาท (105×270 กระติบ)

3. ค่าใช้จ่ายการผลิต (Factory Overhead)

ค่าใช้จ่ายในการผลิต คิดจากเครื่องมือและอุปกรณ์ในการสาน ที่นำมาคิดค่าเสื่อมราคา ประกอบด้วย

- เข็มเย็บผ้าขนาดใหญ่ ราคาอันละ 5 บาท อายุการใช้งาน 1 ปี โดย 1 ปี ระยะเวลาในการจักรสาน (3 เดือน/90 วัน) โดยเป็นช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตเรียบร้อย คิดเป็นผลผลิตจำนวน 270 อัน (90 วัน*3 อัน) เป็นเงิน 0.02 บาท (5 บาท/270 อัน)

- กรรไกร ราคาเล่มละ 20 บาท อายุการใช้งาน 1 ปี ระยะเวลาในการจักรสาน (3 เดือน/90 วัน)เป็นช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตเรียบร้อย คิดเป็นผลผลิตจำนวน 270 อัน (90 วัน*3 อัน) เป็นเงิน 0.07 บาท (20 บาท/270 อัน)

- มีดพร้า ราคาเล่มละ 80 บาท อายุการใช้งาน 1 ปี ระยะเวลาในการจักรสาน (3 เดือน/90 วัน)เป็นช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตเรียบร้อย คิดเป็นผลผลิตจำนวน 270 อัน(90วัน*3อัน) เป็นเงิน 0.30 บาท (80บาท/270อัน)

- มีดงอ ราคาเล่มละ 80 บาท อายุการใช้งาน 1 ปี ระยะเวลาในการจักรสาน (3 เดือน/90 วัน)เป็นช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตเรียบร้อย คิดเป็นผลผลิตจำนวน 270 อัน(90วัน*3อัน) เป็นเงิน 0.30 บาท (80บาท/270อัน)

- หินลับมีด ราคาอันละ 50 บาท อายุการใช้งาน 20 ปี ค่าเสื่อมราคาปีละ 2.5 บาท ระยะเวลาในการจักรสาน (3 เดือน/90 วัน) เป็นช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตเรียบร้อย คิดเป็นผลผลิตจำนวน 270 อัน (90วัน*3อัน) เป็นเงิน 0.01 บาท (2.5 บาท/270 อัน)

รวมค่าใช้จ่ายการผลิตต่อหน่วยเท่ากับ 0.70 บาท โดยสามารถนำค่าใช้จ่ายการผลิตต่อหน่วยมา คำนวณหาค่าใช้จ่ายการผลิตต่อวัน เท่ากับ 2.10 บาท (0.70 บาท*3 กระติบ) ค่าใช้จ่ายการผลิตต่อเดือน เท่ากับ 63.00 บาท (0.70 บาท*90 กระติบ) และค่าใช้จ่ายการผลิตต่อปี เท่ากับ 189.00 บาท (0.70 บาท*270 กระติบ)

สรุปได้ว่าต้นทุนของการสานกระติบข้าว ประกอบด้วย

วัตถุดิบ	5.53 บาทต่อหน่วย	คิดเป็นร้อยละ 4.97
ค่าแรงงาน	105 บาทต่อหน่วย	คิดเป็นร้อยละ 94.40
ค่าใช้จ่ายการผลิต	0.70 บาทต่อหน่วย	คิดเป็นร้อยละ 0.63

รวมเป็นต้นทุนของการสานกระติบข้าวต่อหน่วยเท่ากับ 111.23 บาท

โดยสามารถนำต้นทุนต่อหน่วยมาคำนวณหาต้นทุนต่อวัน ต่อเดือน ต่อปี ได้ดังนี้

ต้นทุนของการสานกระติบข้าวต่อวัน เท่ากับ 333.69 บาท (คำนวณจากต้นทุนของการสาน กระติบ 111.23 บาท*3 กระติบ)

ต้นทุนของการสานกระติบข้าวต่อเดือน เท่ากับ 10,010.70 บาท (คำนวณจากต้นทุนของการ สานกระติบ 111.23 บาท*90 กระติบ)

ต้นทุนของการสานกระติบข้าวต่อปี เท่ากับ 30,032.10 บาท (คำนวณจากต้นทุนของการสาน กระติบ 111.23 บาท*270 กระติบ)

ส่วนที่ 3 ผลตอบแทนการสานกระติบข้าว

ในการคำนวณผลตอบแทน คณะผู้วิจัยได้แยกการคำนวณออกเป็น 2 ส่วนคือ

3.1 อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร

จากการสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มสานกระติบข้าว ทำให้ทราบว่าจำนวนที่ขายได้ต่อวัน เท่ากับจำนวนที่ผลิต ทำให้พบว่า

รายได้จากการจำหน่ายกระติบข้าววันเท่ากับ 450 บาท (150 บาท*3 กระติบ) ต้นทุนในการทำกระติบข้าวต่อวัน เท่ากับ 333.69 บาท (111.23 บาท*3 กระติบ) กำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายกระติบข้าวต่อวัน เท่ากับ 116.31 บาท อัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขายร้อยละ 25.85 $((116.31/450)*100)$

รายได้จากการจำหน่ายกระติบข้าวต่อเดือนเท่ากับ 13,500 บาท (150 บาท*90 กระติบ) ต้นทุนในการทำกระติบข้าวต่อเดือน เท่ากับ 10,010.70 บาท กำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายกระติบข้าวต่อเดือน เท่ากับ 3,489.30 บาท อัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขายร้อยละ 25.85 $((3,489.30/13,500)*100)$

รายได้จากการจำหน่ายกระติบข้าวต่อปีเท่ากับ 40,500 บาท (150 บาท*270 กระติบ) ต้นทุนในการสานกระติบข้าวต่อปีเท่ากับ 30,032.10 บาท กำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายกระติบข้าวต่อปี เท่ากับ 10,467.90 บาท อัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขายร้อยละ 25.85 $((10,467.90/40,500)*100)$

3.2 จุดคุ้มทุน (Break-Even Point Analysis)

การคำนวณจุดคุ้มทุนของกลุ่มจักสาน เพื่อหายอดขายที่ต้องขายกระติบข้าวพบว่า จุดคุ้มทุนของผู้สานกระติบข้าวมีจุดคุ้มทุนต่อวันอยู่ที่ 7.98 บาท $(2.1/((450-331.59)/450))$ มีจุดคุ้มทุนต่อเดือนอยู่ที่ 239.42 บาท $(63/((13,500-9,947.70)/13,500))$ และมีจุดคุ้มทุนต่อปีอยู่ที่ 718.27 บาท $(189/((40,500-29,843.10)/40,500))$ ซึ่งสามารถแสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงรายได้ ต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปร กำไรขั้นต้นและจุดคุ้มทุนของการสานกระติบข้าว

รายการ	วัน (บาท)	เดือน (บาท)	ปี (บาท)
รายได้จากการจำหน่าย	450.00	13,500.00	40,500.00
ต้นทุนคงที่			
ค่าใช้จ่ายการผลิต	2.10	63.00	189.00
ต้นทุนผันแปร			
วัตถุดิบ	16.59	497.70	1,493.10
ค่าแรงงาน	315.00	9,450.00	28,350.00
รวมต้นทุนผันแปร	331.59	9,947.70	29,843.10
รวมต้นทุนการผลิต	333.69	10,010.70	30,032.10
กำไรขั้นต้น	116.31	3,489.30	10,467.90
อัตรากำไรขั้นต้น	25.85	25.85	25.85
จุดคุ้มทุน	7.98	239.42	718.27

จากตารางที่ 1 แสดงว่า รายได้จากการจำหน่ายกระติบข้าวต่อวันเท่ากับ 450 บาท ต้นทุนในการสานกระติบข้าวต่อวัน เท่ากับ 333.69 บาท เกิดกำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายกระติบข้าวต่อวัน เท่ากับ 116.31 บาท และอัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขายร้อยละ 25.85

รายได้จากการจำหน่ายกระติบข้าวต่อเดือนเท่ากับ 13,500 บาท ต้นทุนในการสานกระติบข้าวต่อเดือน เท่ากับ 10,010.70 บาท เกิดกำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายกระติบข้าวต่อเดือน เท่ากับ 3,489.30 บาท และอัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขายร้อยละ 25.85

รายได้จากการจำหน่ายกระติบข้าวต่อปีเท่ากับ 40,500 บาท ต้นทุนในการสานกระติบข้าวต่อปี เท่ากับ 30,032.10 บาท เกิดกำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายกระติบข้าวต่อปีเท่ากับ 10,467.90 บาท และอัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขายร้อยละ 25.85

การคำนวณจุดคุ้มทุน แสดงว่าจะต้องขายกระติบข้าวได้วันละ 7.98 บาท เดือนละ 239.42 บาท และ ปีละ 718.27 บาท ตามลำดับ จึงจะคุ้มทุน

ส่วนที่ 4 ปัญหาหรือข้อเสนอแนะ

กลุ่มจักสานบ้านสบจาง ตำบลนาสัก อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ประสบกับปัญหาต่าง ๆ ดังนี้ รวมกลุ่มยังไม่เหนียวแน่น สมาชิกไม่เห็นประโยชน์ของการร่วมกันผลิตและจำหน่ายขาย ทำให้ขาดอำนาจการต่อรอง และการสานกระติบข้าวทางกลุ่มไม่ได้ทำในเชิงพาณิชย์ คือทำเป็นอาชีพเสริม นอกจากนี้ทางกลุ่มจักสานส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุเกิน 60 ขึ้นไป และขาดผู้สืบทอดซึ่งจะทำให้ภูมิปัญญาด้านการจักสานอาจสูญหายไป นอกจากนี้กลุ่มจักสานยังขาดความรู้ทางด้านบัญชี

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่าผู้สานกระติบข้าวบ้านสบจางมีอาชีพหลักคือเป็นเกษตรกร จะทำการจักสานกระติบข้าวเป็นส่วนอาชีพเสริมซึ่งได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ และวัตถุดิบที่สำคัญในการสานกระติบข้าว เช่น ไม้ไผ่ ก็ยังมีอยู่ในท้องถิ่น แรงงานที่สานกระติบข้าวใช้แรงงานในครัวเรือน โดยมีช่องทางในการจำหน่ายด้วยตนเอง

ในส่วนของต้นทุนของการสานกระติบข้าว ประกอบด้วย วัตถุดิบ 5.53 บาทต่อหน่วย คิดเป็นร้อยละ 4.97 ค่าแรงงาน 105 บาทต่อหน่วย คิดเป็นร้อยละ 94.40 และค่าใช้จ่ายการผลิต 0.70 บาทต่อหน่วย คิดเป็นร้อยละ 0.63 รวมเป็นต้นทุนของการสานกระติบข้าว ต่อหน่วยเท่ากับ 111.23 บาท เนื่องจากการสานกระติบข้าวเป็นงานหัตถกรรมเป็นงานฝีมือที่ต้องใช้เวลาในการผลิตทำให้ต้นทุนการผลิตโดยส่วนใหญ่เป็นค่าแรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Srimaitree, M. and Chunhapinyokul, N. (2017). ที่พบว่า การลงทุนในการทอเสื่ออกมีต้นทุนส่วนใหญ่ที่เกิดจากค่าแรงงานทางตรงเช่นกัน ซึ่งการทอเสื่ออกถือเป็นงานหัตถกรรมสรุปได้ว่าต้นทุนของการที่ต้องใช้ฝีมือจะมีต้นทุนส่วนใหญ่เกิดจากค่าแรงงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nachan, S., Hiransalee, P., Thongbunchoo, J., Pumiviset, W and Damchu, L. (2019) ที่พบว่าการวิเคราะห์ต้นทุนตามหลักผู้ผลิต ต้นทุนในการผลิตมี

เพียงชนิดเดียว คือ ค่าวัตถุดิบทางตรง การคิดต้นทุนตามหลักผู้ผลิตจะไม่นำค่าแรงงานทางตรงและค่าใช้จ่ายการผลิตมาคิดเป็นต้นทุน เนื่องจากเป็นการใช้แรงงานของตนเอง ไม่ได้จ้างแรงงานจากภายนอก แต่จะใช้แรงงานในครอบครัว ซึ่งการคิดต้นทุนแบบนี้อาจทำให้ได้กำไรที่ไม่แท้จริง

เมื่อคำนวณอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรและจุดคุ้มทุน พบว่ามีอัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขายร้อยละ 25.85 และจุดคุ้มทุนต่อปีคือ 718.27 บาท แสดงถึงการสานกระตือรือร้นชาวบ้านสับสน ตาบลนาลึก อำเภอมะนัง มีจุดคุ้มทุนอยู่ในระดับต่ำ เป็นผลมาจากกลุ่มจักสานมีอาชีพเป็นเกษตรกรและใช้เวลาว่างมาทำจักสานเป็นอาชีพเสริม ทำให้ไม่มีการลงทุนส่วนของอาคารสถานที่และพื้นที่จัดจำหน่าย จะใช้พื้นที่ว่างบริเวณพื้นที่ว่างหน้าบ้านหรือในบ้านเพื่อจำหน่ายและทำการสานกระตือรือร้น จึงไม่มีต้นทุนในส่วนของการลงทุนสถานที่ผลิตและจัดจำหน่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Maeta Distric Agricultural Office (2021) ที่พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ทำกิจกรรมเพื่อเสริมรายได้ ทำให้ไม่มีการจักสานอย่างต่อเนื่อง ผลิตภัณฑ์จึงออกสู่ตลาดไม่ต่อเนื่องและผลิตภัณฑ์ของกลุ่มยังอยู่ในวงจำกัดเฉพาะในท้องถิ่น

ในส่วนของผลตอบแทน พบว่ามีผลตอบแทนที่ดีและน่าลงทุนเนื่องจากวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตหาได้จากในพื้นที่ทั้งหมด ทำให้มีต้นทุนที่ต่ำกว่าผลตอบแทน ก่อให้เกิดกำไรจากการขายกระตือรือร้นแต่เป็นรายได้ที่เกิดขึ้นในวงจำกัด ซึ่งการลงทุนสานกระตือรือร้นมีโอกาสนำมาสู่การดำรงชีวิตประจำวันได้เพราะมีอัตราผลตอบแทนเพิ่มขึ้นเมื่อขยายการผลิตให้มากขึ้น หากผู้ผลิตต้องการเพิ่มอัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขายควรเพิ่มทักษะการสานให้สามารถสานได้เร็วขึ้นหรือมีเครื่องมือช่วยในการสานเพื่อเพิ่มกำลังการผลิตต่อวันให้สามารถผลิตได้ต่อวันเพิ่มขึ้น รวมถึงควรมีการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ให้มีความหลากหลาย และที่มึความเป็นเอกลักษณ์เพื่อจดสิทธิบัตร ทำให้สามารถกำหนดราคาขายได้สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Srimaitree, M. and Chunhapinyokul, N. (2017) ได้แสดงว่าการสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ ด้วยการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ให้มีความหลากหลายเพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้บริโภคทั้งในด้านขนาด ลวดลาย รูปทรงที่นอกจากการใช้เพื่อการนั่งเข้านั่งยังสามารถพัฒนาสร้างสรรค์เพื่อใช้ประโยชน์ในด้านอื่นๆ ได้อีกด้วย

นอกจากนี้การที่กลุ่มจักสานมีการกำหนดราคาขายใช้วิธีกะประมาณโดยไม่ได้ใช้หลักการใดๆ ไม่มีการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน และบันทึกรายได้ค่าใช้จ่ายตามระบบบัญชี จึงทำให้ไม่มีข้อมูลในการตั้งราคาที่เหมาะสม ทำให้การตั้งราคาโดยกะประมาณมีผลทำให้ตั้งราคาขายที่ต่ำไปและอาจขาดทุนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wangtichob, P. and Jongruk, S. (2021) ที่พบว่าในการใช้ข้อมูลทางการบัญชี พบว่าการวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์ในปัจจุบันไม่มีการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน มีการกำหนดราคาขายโดยใช้การกะประมาณ มีความสามารถในการบัญชีเล็กน้อย ทำให้การคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ไม่ครบถ้วน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chongpitaksakun, N. and Pho-ngoen, D. (2020) ที่กล่าวว่า กลุ่มผู้ผลิตยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบันทึกการบัญชี ขาดความสามารถในการคำนวณต้นทุนที่ถูกต้อง ส่งผลให้การกำหนดราคาขายยังไม่ถูกต้องตามหลักการคิดต้นทุน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลจากสมาชิกของกลุ่มบ้านสบจาง ตำบลนาสัก อำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง ที่ทำสานกระติบข้าวเท่านั้น ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ ช่วง พ.ศ. 2564 ในอนาคตราคาปัจจัยการผลิตต่าง ๆ อาจมีการเปลี่ยนแปลง เช่น ต้นทุนไม้ไผ่ อัตราค่าจ้างตามกฎหมาย แรงงาน ค่าเครื่องมือต่างๆ เป็นต้น และข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณต้นทุน ผลตอบแทน และราคาขายได้จากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตและการสังเกตการณ์ ผู้ผลิตไม่มีการจดบันทึกไว้อย่างใด ข้อมูลจึงอาจมีความคลาดเคลื่อนได้ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมส่งเสริม ให้ความรู้ในการจดบันทึกบัญชีให้กับทางกลุ่มรวมถึงต้องมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

2. สมาชิกยังไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการรวมกลุ่ม จึงไม่มีอำนาจต่อรอง ผลผลิตจำหน่ายผ่านตามบ้านไม่มีที่ทำการ ไม่มีร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อให้กลุ่มมีความคงอยู่ ผู้นำชุมชนหรือผู้นำระดับอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรเข้ามาให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำและต้องให้สมาชิกเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับการรวมกลุ่ม ต้องเข้ามาดูแล ติดตาม ประเมินผลและร่วมแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง

3. กลุ่มผู้ผลิตส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของคนรุ่นก่อนในชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือพัฒนาชุมชน ควรเข้ามาส่งเสริมให้ประชาชนคนรุ่นใหม่ในพื้นที่เห็นถึงประโยชน์และรายได้ที่จะได้รับการสานกระติบข้าว ไม่เช่นนั้นในอนาคตภูมิปัญญานี้จะสูญหายไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาเทคโนโลยีที่ช่วยส่งเสริมงานจักสานไม้ไผ่ที่สามารถลดต้นทุน ลดขั้นตอนการผลิตพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพมาตรฐานที่สามารถจำหน่ายได้ในราคาที่สูงขึ้น

2. ผู้นำชุมชน คนในชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สร้างบทเรียนหรือถอดบทเรียน ในการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นงานจักสานไม้ไผ่ให้กับเยาวชนในท้องถิ่นและผู้สนใจเข้าไปศึกษา

3. การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์จักสาน ให้สามารถนำไปใช้

ได้อย่างไม่สิ้นสุด อาจมีการวิจัยและพัฒนาต่อด้านเทคนิควิธีการในการสร้างสรรค์ผลงาน กลยุทธ์ในการเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์หรืออื่นๆที่ชุมชนต้องการ

เอกสารอ้างอิง

- Chongpitaksakun, N. and Pho-ngoen, D. (2020). *Kān wikhrō tonthun læ kāmnot rākha phalittaphan chumchon khōng klum bānkhōng sai : tambon khōng chik ‘amphoe bāng pa ‘in chāngwat Phra Nakhō Sī ‘Ayutthaya*. [The Analysis of Product Cost and Product Pricing of Baan Khlong Sai Community Product, Khlong Chik Sub-district, Bang Pa-in District, Phra Nakhon Si Ayutthaya]. *Journal of Legal Entity Management and Local Innovation*, 6(5), 141-153.
- ณัฐพล จงพิทักษ์สกุล และ ดวงรัตน์ โพธิ์เงิน. (2563). การวิเคราะห์ต้นทุนและการกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ชุมชนของกลุ่มบ้านคลองทราย:ตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*. 6(5), 147-152.
- Makcharoen, L. (2017). *Kān banchi tonthun*. [Cost Accounting]. Bangkok, Thailand: Triple Education Co.Ltd.
- ลำไย มากเจริญ. (2560). *การบัญชีต้นทุน*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ทริปเปิ้ลเอดูเคชั่น จำกัด.
- Maeta Distric Agricultural Office. (2021). *Næothāng phatthana wisāhakit bān nōng yāng khelai tambon thung luāng chāngwat Lamphun*. [Approaches to develop Nongyangkrai Community Enterprise Tumbon Tatungluang Ampher Maetha Lamphun Province]. Retrieved August 26, 2021, from <http://www.research.doae.go.th/webphp/projectres/filepdf/lumpoon52.pdf>
- สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทา. (2564). *แนวทางพัฒนาวิสาหกิจบ้านหนองยางไคล ตำบลทุ่งหลวง จังหวัดลำพูน*. สืบค้น 26 ส.ค. 64 จาก <http://www.research.doae.go.th/webphp/projectres/filepdf/lumpoon52.pdf>.
- Nachan, S., Hiransalee, P., Thongbunchoo, J., Pumiviset, W. and Damchu, L. (2019). *Tonthun læ phontōphāen nai kāmlongthun khōng klum hatthakam bān chumphō tambon ko tæo ‘Amphoe Muāng chāngwat Songkhla*. [Cost and return on investment from handicraft Ban Chumpor Group, Tambol Ko Taeo, Mueang, Songhla]. In *Proceeding of The 2nd National Conference on Humanities and Social Sciences, Humanities and Social Sciences social innovation, Songkhla Rajabhat University*. 923-939.
- สุพะยอม นัจันท์ ปทุมพร หิรัญสาตี จุไรรัตน์ ทองบุญชู วรกร ภูมิวิเศษ และลักขณา คำชู. (2561). ต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนของกลุ่มหัตถกรรมบ้านชุมพอ ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง

จังหวัดสงขลา, น.923-939 ในการประชุมวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 2. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

Nammakuna, C., Suksard, Santi. and Hoamuangkaew, W.. (2009). *Kānphalit lāe kāntalat khōng phalittaphan chāk mai phai nai chāngwat Lampāng*. [Production and marketing of bamboo products in Lampang province]. *Thai Journal of Forestry*, 28(2), 39-47.

ชาลิตา นามมะกุนา สันติ สุขสอาด และ วุฒิพล หัวเมืองแก้ว. (2552). การผลิตและการตลาดของ ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ในจังหวัดลำปาง. *วารสารวนศาสตร์*. 28(2), 39-47

Orapin, D. (2014). *Kān banchī kānngōēn*. [Financial accounting]. Bangkok, Thailand: Chulalongkorn University Press.

ดวงสมร อรพินท์. (2557). *การบัญชีการเงิน*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Phengchan, S. (2021). *Khruāng chaksān nai prathet Thai*. [Basketwork in Thailand].

Retrieved June 30, 2021, from <http://www.thaigoodview.com/node/201930>.

สมปอง เพ็งจันทร์. (2564). *เครื่องจักสานในประเทศไทย*. สืบค้น 30 มิ.ย.64 จาก

<http://www.thaigoodview.com/node/201930>.

Raorat, K. (2021). *Phai khwāmākklāi nai withī chumchon*. [Bamboo Diversity in the way of the community]. Retrieved June 18, 2021, from <https://www.hrdi.or.th/Articles/Detail/21>.

กมลทิพย์ เรารัตน์. (2564). *ไม้ความหลากหลายในวิถีชุมชน*. สืบค้น 18 มิ.ย. 64 จาก

<https://www.hrdi.or.th/Articles/Detail/21>.

Srimaitree, M. and Chunhapinyokul, N.. (2017). *kānphatthana kitchakam thāngkān talāt samrap phalittaphan huāt nung khāo 'atchariya khōng klum wisāhakit chumchon chaksān choēng nawattakam*. [Development of Marketing Activities for Genius Rice Steamer of Innovative Woven Community Enterprise]. *Journal of Community Development and Life Quality*, 5(2), 215 –225.

มาลิณี ศรีไมตรี และ นิภา ชุณหวิญญ์กุล. (2560). การพัฒนากิจกรรมทางการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ หวดนึ่งข้าวอัจฉริยะของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจักสานเชิงนวัตกรรม. *วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต*. 5(2), 215 –225.

Thai Junior Encyclopedia Foundation. (2021). *Khruāng chaksān phāk nuā*. [Northern basketry]. Retrieved August 22, 2021, from <https://www.saranukromthai.or.th/sub/book/book.php?book=22&chap>.

มูลนิธิสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. (2564). *เครื่องจักสานภาคเหนือ*. สืบค้น 26 ส.ค. 64 จาก

<https://www.saranukromthai.or.th/sub/book/book.php?book=22&chap>

Wangtichob, P. and Jongruk, S. (2021). kanchai khomun thangkān banchī phūā kānbōrihān ngān khōng klum phū phalitphalit phan chumchon kōrānī suksā klum chāksān phaktopchawā bān kūp tambon han sang 'amphoe bāng pa han chāngwat Phra Nakhon Sī 'Ayutthaya. [Use of accounting information for administration of community product manufacturers case study of water hyacinth weave group at Ban Kub, Han Sang Sub-District, Bang Pahan District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province]. *Journal of MCU Social Science Review*, 10(3), 122-130.

เพ็ญภา หวังที่ชอบ และ สุภลักษณ์ จงรัช. (2564). การใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารงานของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน กรณีศึกษา กลุ่มจักสานผักตบชวาบ้านกูป ตำบลหันสัง อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*. 10(3), 122-130.